

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการทดลอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กปฐมวัยที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบ้านแดน อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 40 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบ้านแดน จำนวน 20 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง ซึ่งใช้เกณฑ์อายุของเด็กที่มีอยู่ ระหว่าง 3-5 ปี

เครื่องมือที่ใช้และการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 รายการได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ คุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน แบบสำรวจรายการพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน แบบบันทึกพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน

แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยเป็น แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นการปลูกฝังความมีวินัยในตนเอง 4 ด้านคือ ความอดทนอดกลั้น ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การปฏิบัติตามมารยาททางสังคม ประกอบด้วย

1.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อเป็นการกำหนดคุณลักษณะที่ทำให้เกิดแก่ผู้เรียนจากการฟังวรรณกรรม

1.2 สารการเรียนรู้ คือ ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

1.2.1 ประสบการณ์สำคัญ คือการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยซึ่งครบ 6 กิจกรรมหลัก โดยเด็กได้รับการพัฒนาในเรื่องพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ช่วยให้เกิดทักษะที่สำคัญสำหรับสร้างองค์ความรู้ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมไปด้วย

1.2.2 สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ สาระที่เด็กอายุ 3-5 ปี ควรเรียนรู้ ดังนี้ 1) เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก 2) เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก 3) ธรรมชาติรอบตัว 4) สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก

1.2.3 การดำเนินกิจกรรม เนื้อเรื่องในวรรณกรรมโดยสังเขป เป็นการอ่านวรรณกรรมให้เด็กฟังซึ่งมีเนื้อหาที่สำคัญที่ก่อให้เกิดคุณลักษณะตามที่ต้องการ

1.2.4 สื่อและอุปกรณ์การอ่านวรรณกรรม เพื่อใช้ประกอบการอ่านวรรณกรรมให้เด็กฟังเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น

1.2.5 การประเมินผลจากการอ่านวรรณกรรมให้เด็กฟัง เป็นการประเมินขณะการร่วมกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรมการอ่านวรรณกรรมให้เด็กฟัง

2. แบบสำรวจการพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบสำรวจการพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ ที่มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองทั้ง 4 ด้านคือ ความอดทนอดกลั้น ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การปฏิบัติตามมารยาททางสังคม โดยครูสังเกตเด็กปฐมวัยในช่วงเวลาต่างๆ ตามกิจวัตรประจำวัน แล้วบันทึกในแบบสำรวจการพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยเป็นการตรวจสอบรายการ แล้วใส่คะแนนการประเมิน เป็น 1- หรือ 0 โดยใส่ 1 เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมตามรายการที่ระบุโดยไม่มีใครเตือน และใส่คะแนน 0 เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมตามรายการที่ระบุโดยต้องให้ผู้อื่นเตือน หรือไม่ปฏิบัติตามเลย

3. แบบบันทึกพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน

การสังเกตพฤติกรรมเด็กที่เกิดขึ้นในแต่ละวันที่เกี่ยวกับการสร้างวินัยในตนเองของเด็ก แล้วจดบันทึกพฤติกรรมเด็กที่แสดงออกทางด้านความมีวินัยในตนเองแบบบรรยาย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งได้ 3 รายการ ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน แบบสำรวจรายการพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน และแบบบันทึกพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน โดยมีวิธีการสร้างดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเอง สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน

1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการศึกษา หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่งมุ่งเน้นหลักการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษา ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ตามลักษณะของ ชุมชน สังคม วัฒนธรรมไทย พัฒนาเด็กในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย ตามความสามารถในศักยภาพของตนเอง

1.2 ศึกษาเอกสารงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณลักษณะ และค่านิยมที่พึงประสงค์เกี่ยวกับด้านความมีวินัยในตนเอง ซึ่งสามารถนำมาเป็นข้อมูล ในการจัดทำ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองโดยใช้วรรณกรรม เป็นฐานให้มีความเหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัย

1.3 ศึกษาวรรณกรรมและคัดเลือกวรรณกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเอง คือ วรรณกรรมมีทั้งหมด 9 เรื่อง ดังนี้

1.3.1 วรรณกรรมเรื่อง “หนูเก็บของเล่นเองได้นะ” โดยมีเนื้อหาดังนี้ “เจ้ามิมิมี น้อยที่เล่นของเล่นแล้วไม่ยอมเก็บ น้องมิมิจะเล่นของเล่นทุกที่ไม่ว่าห้องนอน ห้องนั่งเล่น ห้องครัว ฯลฯ แล้วไม่เก็บ ขณะที่แม่ทำอาหารในห้องครัวหรือห้องต่าง ๆ มิมิจะขอมาช่วยคุณแม่ทำ แต่เมื่อ ทำแล้วก็เดินชนหรือเหยียบของเล่น ทำให้ข้าวของเสียหายและก็เจ็บตัวจากการที่ไม่เก็บของเล่นเข้า ที่ให้เรียบร้อย” วรรณกรรมเรื่องนี้ไปสอดคล้องกับความมีวินัยในตนเองในด้านความรับผิดชอบ ต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

1.3.2 วรรณกรรมเรื่อง “คอยอีกนิดนะ” โดยมีเนื้อหาดังนี้ “เจ้ากระรอกน้อย ชื่อ ขนฟู ที่รอคอยจะรับประทานมะม่วงสุก ที่คุณปู่ได้บอกเขาว่า ถ้าได้รับประทานมะม่วงสุกแล้วมันมีรสชาติที่สุดแสนจะอร่อย ทำให้ขนฟูอยากรับประทาน จึงต้องรอคอยการสุกของมะม่วง” วรรณกรรมเรื่องนี้ไปสอดคล้องกับความมีวินัยในตนเองในด้าน ความอดทนอดกลั้น และด้าน ความรับผิดชอบต่อตนเอง

1.3.3 วรรณกรรมเรื่อง “จี๋จ่าน่าฟัง” โดยมีเนื้อหาดังนี้ “เจ้าสิงโตที่เคยส่งงาน กลับอัปลักษณ์ทันทีที่พุดจาหยายคายไ้กระจกวิเศษ ต่างจากสัตว์ตัวอื่นที่ได้รับสิ่งดี ๆ จากการพุด เพราะ” วรรณกรรมเรื่องนี้ไปสอดคล้องกับความมีวินัยในตนเองในด้าน การปฏิบัติตามมารยาททางสังคม

1.3.4 วรรณกรรมเรื่อง “อันไม่ไหวขอไปด้วยนะ” โดยมีเนื้อหาดังนี้ “เด็กน้อยที่รู้จักการเข้าห้องน้ำอย่างถูวิธีและรู้จักการล้างมือหลังจากเข้าห้องน้ำ” วรรณกรรมเรื่องนี้ไปสอดคล้องกับความมีวินัยในตนเองในด้าน ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และความรับผิดชอบต่อตนเอง

1.3.5 วรรณกรรมเรื่อง “น้องหมีสวัสดีครับ” โดยมีเนื้อหาดังนี้ “น้องหมีมีนิสัยที่น่ารักเจอใครน้องหมีก็จะทักทาย สวัสดีครับทุกคนทำให้สัตว์ทุกตัว รักน้องหมี คุณแม่ คุณพ่อก็จะชมน้องหมีว่าน้องหมีน่ารัก” วรรณกรรมเรื่องนี้ไปสอดคล้องกับความมีวินัยในตนเองในด้าน การปฏิบัติตามมารยาททางสังคม

1.3.6 วรรณกรรมเรื่อง “กุงกิงรักญาติ” โดยมีเนื้อหาดังนี้ “กุงกิงเป็นเด็กดี รู้จักเคารพและเชื่อฟังผู้ใหญ่ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น ญาติ ๆ รักกุงกิงมาก กุงกิงก็รักญาติ ๆ มากเลย” วรรณกรรมเรื่องนี้ไปสอดคล้องกับความมีวินัยในตนเองในด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และการปฏิบัติตามมารยาททางสังคม

1.3.7 วรรณกรรมเรื่อง “ขอหนูทำด้วยนะ” โดยมีเนื้อหาดังนี้ “เจ้า มิมิหมีน้อยที่นำรักชอบทำอะไรตามคุณพ่อคุณแม่และช่วยคุณพ่อคุณแม่ทำงานบ้าน” วรรณกรรมเรื่องนี้ไปสอดคล้องกับความมีวินัยในตนเองในด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

1.3.8 วรรณกรรมเรื่อง “เป๊าะเป๊าะอย่าใช่ยะเยะ” โดยมีเนื้อหาดังนี้ “สัตว์ทั้งหลายในป่าที่ใช้สิ่งของโดยไม่ระมัด วันนีพวกสัตว์ในป่าพุดกันว่า เมื่อเด็กทิ้งขว้างดินสอไม้รู้ค่ารอนถึงเทวดาที่ดองหาทางแก้ไขการไม่รู้จักประหยัดของสัตว์ในป่า” วรรณกรรมเรื่องนี้ไปสอดคล้องกับความมีวินัยในตนเองใน ด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

1.3.9 วรรณกรรมเรื่อง “เล่นด้วยกันสนุกดี” โดยมีเนื้อหาดังนี้ “การเล่นของเด็ก โดยรู้จักการแบ่งปัน การเล่นกับเพื่อนดี ๆ เล่นกับเพื่อนอย่างมีความสุข” วรรณกรรมเรื่องนี้ไปสอดคล้องกับความมีวินัยในตนเองใน ด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และการปฏิบัติตามมารยาททางสังคม

จากการศึกษาวรรณกรรมที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับพฤติกรรมในด้านความมีวินัยในตนเอง แล้วนำมาสรุป ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์วรรณกรรมที่ผู้วิจัยคัดเลือกจากความสอดคล้องของเนื้อหา ความมีวินัย
ในตนเองของเด็กปฐมวัย

พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของเด็ก	รายชื่อหนังสือต้นทาง							
	หนังสือเกี่ยวกับการเล่นได้ น่ะ	คอยฝึกนิทาน	จะจำว่าฟัง	อันไหนให้อาหารไปด้วย	น้องหมีตัวดีได้รับ	ขอหนูทำความดีนะ	กิ้งก่ารักญาติ	เกาะเปาะเปาะยาใช้เยอะเยอะ
1. ความอดทน อดกลั้น								
- รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง	/	/	/	/	/	/	/	/
- ร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ	/	/	/	/	/	/	/	/
- เดินในห้องเรียน (เมื่อต้องการไปที่ต่าง ๆ)	/	/	/	/	/	/	/	/
- เดินในแถวเมื่อไปยังสถานที่ต่าง ๆ	/	/	/	/	/	/	/	/
- นอนพักผ่อนหรือทำกิจกรรมที่ สงบโดยไม่รบกวนผู้อื่น	/	/	/	/	/	/	/	/
2. ความรับผิดชอบต่อตนเอง								
- ทำตามข้อตกลงเมื่อมาถึงโรงเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/
- นำสิ่งที่ได้รับมอบหมายมาโรงเรียน	/	/	/	/	/	/	/	/
- ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจน สำเร็จ	/	/	/	/	/	/	/	/
- จัดเก็บผลงานเข้าที่ตามที่กำหนด ร่วมกัน	/	/	/	/	/	/	/	/
- รับประทานอาหารด้วยตนเองจนหมด	/	/	/	/	/	/	/	/

ตารางที่ 1 (ต่อ)

พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของเด็ก	รายชื่อหนังสือนิทาน							
	หนูเก็บของเล่นเองได้	คอยอีกนิดนะ	จะจำนะ	อันไหนขอไปด้วย	น้องหมีกลัวสัตว์ครึ่ง	ขอหนูทำด้วยนะ	กิ้งก่ารักญาติ	เปาะเปะอย่าใช้
3. ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม								
- ร่วมกิจกรรมโดยระมัดระวังไม่ให้								
บ่งผู้อื่น								
- ช่วยจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้								
ร่วมกัน								
- เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อเลิกใช้								
- ราดน้ำเมื่อใช้ห้องน้ำห้องส้วมเสร็จ								
- เปิดน้ำเบา ๆ และปิดก๊อกเมื่อเลิกใช้								
4. การปฏิบัติตามมารยาททางสังคม								
- ไหว้และสวัสดีคุณครู								
- พูดยกย่อง								
- เล่นกับผู้อื่นดี ๆ								
- ก้มลงเมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่								
- ขอขอบคุณเมื่อผู้อื่นช่วยเหลือ หรือให้								
ของ								

1.4 นำวรรณกรรมที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเอง
จากตารางมากำหนดกรอบในการจัดกิจกรรมตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 โครงสร้างแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานในการวิจัย

วรรณกรรม	กิจกรรม					
	เสริมประสบการณ์	เคลื่อนไหวและจังหวะ	กิจกรรมสร้างสรรค์	กิจกรรมเสรี	กิจกรรมกลางแจ้ง	เกมการศึกษา
1. หนูเก็บของเล่นเองได้นะ	กิจกรรมการอ่านวรรณกรรมเรื่อง “หนูเก็บของเล่นเองได้นะ” พร้อมภาพประกอบ	กิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบเพลง “เก็บของเล่น” ทำท่าเก็บของเล่น	กิจกรรมการวาดภาพเก็บของเล่นเข้าที่อย่างเรียบร้อย	กิจกรรมการเล่นโดยมีข้อตกลงว่าเล่นเสร็จต้องเก็บเข้าที่อย่างมีระเบียบ	กิจกรรมเล่นเกมแยกสีให้เป็นระเบียบ	กิจกรรมเล่นเกมแยกของเล่นแต่ละประเภทและเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย
2. คอยอีกนิดนะ	กิจกรรมการอ่านวรรณกรรมเรื่อง “คอยอีกนิดนะ” พร้อมภาพประกอบ	กิจกรรมเคลื่อนไหวคอบอุปกรณ์ต่อจากเพื่อน	กิจกรรมการปั้นแป้งโดจากการรอฟังเนื้อหาจากครู	กิจกรรมการเล่นและเก็บโดยมีข้อตกลง	กิจกรรมการเล่นเกมนาคอยเพื่อนส่งของ	กิจกรรมการรอกคอยก่อน-หลังการเล่นเกม
3. จ๊ะจ๋าฟ้าฟังก่อน	กิจกรรมการอ่านวรรณกรรมเรื่อง “จ๊ะจ๋าฟ้าฟังก่อน” พร้อมภาพประกอบ	กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบคำพูด “ละ” และ “ครับ”	กิจกรรมการพิมพ์ภาพจากน้ำหนักริ้วมือด้วยคำพูดเบาและเสียงดัง	กิจกรรมการเล่นสมมติเป็นตลาดการพูดเชิญชวนซื้อของ	กิจกรรมการเล่นเกมนาคิดคำพูดไพเราะและบอกต่อ	กิจกรรมการต่อคำชาย-หญิง
4. อันไม้ไหวขอไปด้วย	กิจกรรมการอ่านวรรณกรรมเรื่อง “อันไม้ไหวขอไปด้วย” พร้อมภาพประกอบ	กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบท่าทางวิธีการใช้ห้องน้ำ	กิจกรรมการวาดภาพอุปกรณ์ในห้องน้ำ	กิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติการใช้ห้องน้ำอย่างถูกวิธี	กิจกรรมการนำเด็กทำความสะอาดห้องน้ำ	กิจกรรมการเล่นเกมนาคอภาพการเข้าห้องน้ำอย่างถูกวิธี

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วรรณกรรม	กิจกรรม					
	เสริมประสบการณ์	เคลื่อนไหวและจังหวะ	กิจกรรมสร้างสรรค์	กิจกรรมเสรี	กิจกรรมกลางแจ้ง	เกมการศึกษา
5. นื่องหมี สวัสดีครับ	อ่านวรรณกรรม เรื่อง “นื่องหมี สวัสดีครับ” พร้อม ภาพประกอบ การอ่าน	กิจกรรม การ เคลื่อนไหว สวัสดี รอบวง	กิจกรรม การวาดภาพ การสวัสดีจาก วรรณกรรม	กิจกรรมเล่น มุมบ้าน บทบาทสมมติ การทักทาย	กิจกรรม การเล่น “สวัสดี”	กิจกรรมเกม จับคู่ภาพ การสวัสดี
6. ขอหนูทำ ด้วยนะ	อ่านวรรณกรรม เรื่อง “ขอหนูทำ ด้วยนะ” พร้อม ภาพประกอบ การอ่าน	กิจกรรม การเป็นผู้นำ ให้เพื่อนทำ ตาม	กิจกรรม การเป่าสีตาม จินตนาการ	กิจกรรม การเล่น บทบาทสมมติ ตามเนื้อหา วรรณกรรม	กิจกรรม การเล่น เลียนแบบ สัตว์	กิจกรรม การจัดของ เล่นให้สวย งาม
7. กุ้งกิ้งรัก ญาติ	กิจกรรม การอ่าน วรรณกรรม เรื่อง “กุ้งกิ้งรัก ญาติ” พร้อม ภาพประกอบ การอ่าน	กิจกรรม เคลื่อนไหว ทักทาย	กิจกรรมการ ฉีกปะ ตัวหนังสือ “ขอบคุณ” “ขอโทษ” “สวัสดี”	กิจกรรมเล่น บทบาทสมมติ สถานการณ์ ต่างที่จะกล่าว คำพูด “ขอบคุณ” “ขอโทษ” “สวัสดี”	กิจกรรมเล่น เกมกล่าว คำพูดที่ครู กำหนด	กิจกรรมเล่น เกมทำท่าทาง ให้ตรงกับ บัตรคำ
8. เป้าเป๊ะ อย่าใช้ เยอะเยอะ	กิจกรรม การอ่าน วรรณกรรม เรื่อง “เป้าเป๊ะ อย่าใช้เยอะเยอะ” พร้อมภาพ ประกอบ การอ่าน	กิจกรรม การ เคลื่อนไหว ประกอบเพลง เพลงหยุด จี๋ ตรงใครต้อง บอกวิธีการ ประหยัดน้ำ- ไฟ	กิจกรรมวาด ภาพวิธีการ ประหยัดน้ำ- ไฟ	กิจกรรม บทบาทสมมติ วิธีการปฏิบัติ ในการ ประหยัดน้ำ- ไฟ	กิจกรรม การเปิด-ปิด ก๊อกน้ำอย่าง ถูกวิธี	กิจกรรม การต่อภาพ วิธีการ ประหยัด น้ำ-ไฟ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วรรณกรรม	กิจกรรม					
	เสริมประสบการณ์	เคลื่อนไหวและจังหวะ	กิจกรรมสร้างสรรค์	กิจกรรมเสรี	กิจกรรมกลางแจ้ง	เกมการศึกษา
9. เล่นด้วยกันสนุกดี	อ่านวรรณกรรมเรื่อง “เล่นด้วยกันสนุกดี” พร้อมภาพประกอบ การอ่าน	กิจกรรมเคลื่อนไหว จินตนาการ ร่วมกันเพื่อน	กิจกรรมการ चुคสี โดยใช้ อุปกรณ์ร่วมกัน	กิจกรรมการเล่นด้วยกัน อย่างสงบ	กิจกรรมการเล่น เครื่องเล่น สนามด้วย การแบ่งปัน	กิจกรรมการเล่น เกม ช่วยเหลือกัน

1.5 นำกรอบการจัดกิจกรรมมาจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จำนวน 9 แผน โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมาบูรณาการใน 6 กิจกรรมหลัก โดยมีขั้นตอนการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ดังนี้

1.5.1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อเป็นการกำหนดคุณลักษณะที่เกิดแก่ผู้เรียนจากการฟังวรรณกรรมในแต่ละด้าน

1.5.2 สาระการเรียนรู้ คือ ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

1.5.2.1 ประสบการณ์สำคัญ คือการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยซึ่งครบ 6 กิจกรรมหลัก โดยเด็กได้รับการพัฒนาในเรื่องพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับสร้างองค์ความรู้ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมไปด้วย

1.5.2.2 สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ สาระที่เด็กอายุ 3-5 ปี ควรเรียนรู้ ดังนี้ 1) เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก 2) เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก 3) ธรรมชาติรอบตัว 4) สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

1.5.3 การจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง โดยแต่ละกิจกรรมมีความสอดคล้องกับวรรณกรรมแต่ละด้าน

1.5.4 สื่อประกอบการอ่านวรรณกรรม เพื่อใช้ประกอบการอ่านวรรณกรรมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น

1.5.5 การประเมินผลจากการฟังวรรณกรรมโดยการสังเกตขณะเข้าร่วมกิจกรรม และหลังจากการจัดกิจกรรม

1.6 นำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจดูความเหมาะสมของเนื้อหาวรรณกรรม ภาษา การจัดกิจกรรม และสื่อประกอบการอ่านวรรณกรรมให้เด็กฟังที่มีความเหมาะสมกับวัยเด็ก

1.7 นำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ

1.8 นำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ไปทดลองใช้กับเด็กใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบ้านแดน อีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1.9 นำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ที่ได้แก้ไขและปรับปรุงเรียบร้อยแล้วจัดทำให้สมบูรณ์ และนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบสำรวจรายการพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน

2.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย และกำหนดกรอบความคิดของการสังเกตพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดเรื่องพฤติกรรมที่นำไปสู่การมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย (Gordon & Browne, 1996, pp. 214-216 อ้างถึงใน นฤมล เนียมหอม, 2549)

2.2 กำหนดกรอบในการสำรวจรายการพฤติกรรม มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ 20 รายการ โดยการสังเกตพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยในแต่ละด้าน ดังนี้

2.2.1 ด้านความอดทนอดกลั้น มีพฤติกรรมการสังเกต คือ การรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง การร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ การเดินในห้องเรียน (เมื่อต้องการไปที่ต่าง ๆ) การเดินในแถวเมื่อไปยังสถานที่ต่าง ๆ การนอนพักผ่อนหรือทำกิจกรรมที่สงบโดยไม่รบกวนผู้อื่น

2.2.2 ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง มีพฤติกรรมการสังเกต คือทำตามข้อตกลง เมื่อมาถึงโรงเรียน นำสิ่งที่ได้รับมอบหมายมาโรงเรียน ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ จัดเก็บผลงานเข้าที่ตามที่ตกลงร่วมกัน รับประทานอาหารด้วยตนเองจนหมด

2.2.3 ด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีพฤติกรรมการสังเกต คือ การร่วมกิจกรรมโดยระมัดระวังไม่ให้บังผู้อื่น ช่วยจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันการเก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อเลิกใช้ การรดน้ำเมื่อใช้ห้องน้ำห้องส้วมเสร็จ การเปิดน้ำเบา ๆ และปิดก๊อกเมื่อเลิกใช้

2.2.4 ด้านการปฏิบัติตามมารยาททางสังคม มีพฤติกรรมการสังเกต คือ การไหว้ และสวัสดีคุณครู การพูดจาสุภาพ การเล่นกับผู้อื่นดี ๆ การก้มลงเมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่ การขอบคุณเมื่อผู้อื่นช่วยเหลือ หรือให้ของ

2.3 สร้างแบบสำรวจรายการพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยกำหนดให้แบบสังเกตพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการแต่ละด้านประกอบด้วย 5 รายการในแต่ละด้าน โดยการสังเกตพฤติกรรมแต่ละด้านของความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย เป็นการสังเกตพฤติกรรมเด็กในกิจวัตรประจำวัน แล้วใส่คะแนนการประเมินเป็น “1” หรือ “0” โดยใส่ “1” เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมตามรายการที่ระบุด้วยตนเองโดยไม่มีใครเตือน และใส่คะแนน “0” เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมตามรายการที่ระบุโดยต้องให้ผู้อื่นเตือน หรือไม่แสดงพฤติกรรมตามรายการที่ระบุ โดยมีพฤติกรรมการสังเกตดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 กรอบการสำรวจรายการพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วิธีการเป็นฐาน

รายการพฤติกรรมในการสังเกต	ช่วงเวลาที่สังเกต
1. ความอดทน อดกลั้น	
- รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง	- เมื่อนำงานมาส่ง หรือรับของ
- ร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ	- กิจกรรมเสริมประสบการณ์
- เดินในห้องเรียน (เมื่อต้องการไปที่ต่าง ๆ)	- เมื่อเด็กอยู่ในห้องเรียน
- เดินในแถวเมื่อไปยังสถานที่ต่าง ๆ	- เมื่อครูให้เด็กเดินแถวไปที่ต่าง ๆ
- นอนพักผ่อนหรือทำกิจกรรมที่สงบ โดย ไม่รบกวนผู้อื่น	- นอนกลางวัน
2. ความรับผิดชอบต่อตนเอง	
- ทำตามข้อตกลงเมื่อมาถึงโรงเรียน	- ช่วงเช้าเมื่อเด็กมาถึงโรงเรียน
- นำสิ่งที่ได้รับมอบหมายมาโรงเรียน	- หลังจากที่ได้รับมอบหมายงาน

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการพฤติกรรมในการสังเกต	ช่วงเวลาที่สังเกต
- ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ	- กิจกรรมศิลปะ
- จัดเก็บผลงานเข้าที่ตามที่ตกลงร่วมกัน	- ช่วงเวลาสำหรับจัดเก็บผลงาน
- รับประทานอาหารด้วยตนเองจนหมด	- รับประทานอาหารกลางวัน
3.ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	
- ร่วมกิจกรรมโดยระมัดระวังไม่ให้เบี่ยงผู้อื่น	- กิจกรรมเสริมประสบการณ์
- ช่วยจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกัน	- กิจกรรมศิลปะ
- เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อเลิกใช้	- กิจกรรมมุมเสรี
- รดน้ำเมื่อใช้ห้องน้ำห้องส้วมเสร็จ	- เมื่อเด็กไปห้องน้ำ
- เปิดน้ำเบา ๆ และปิดก๊อกเมื่อเลิกใช้	- เมื่อเด็กไปห้องน้ำ-ล้างหน้าแปรงฟัน
4.การปฏิบัติตามมารยาททางสังคม	
- ไหว้และสวัสดีคุณครู	- ช่วงเช้าเมื่อเด็กมาถึงโรงเรียน
- พูดยาสุภาพ	- เมื่อเด็กสนทนากับผู้อื่น
- เล่นกับผู้อื่นดี ๆ	- เมื่อเด็กเล่นกับเพื่อน
- ก้มลงเมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่	- เมื่อเด็กเดินผ่านผู้ใหญ่
- ขอบคุณเมื่อผู้อื่นช่วยเหลือ หรือให้ของ	- เมื่อเด็กได้รับการช่วยเหลือหรือได้รับของ

2.4 นำกรอบสำรวจรายการพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองมาสร้างแบบสังเกต

พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยมีการกำหนดเกณฑ์ การให้คะแนนเป็น 1 และ 0 ในการสังเกต คือ ใส่ 1 เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมตามรายการที่ระบุด้วยตนเองโดยไม่มีใครเตือน “0” เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมตามรายการที่ระบุโดยต้องให้ผู้อื่นเตือน หรือไม่แสดงพฤติกรรมตามรายการที่ระบุ

2.5 นำแบบสำรวจรายการพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองไปให้ผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจสอบรายละเอียดของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และความสอดคล้องของเนื้อหาวรรณกรรม

2.6 นำแบบสำรวจรายการพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองที่ผ่านการตรวจสอบจาก

ผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำในเรื่องการใช้ภาษา ความชัดเจนของเนื้อหา

2.7 นำแบบสำรวจรายการพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย

โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ไปทดลองใช้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบ้านแดน

อีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อความเหมาะสมของแบบสำรวจรายการ พฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน

2.8 นำแบบสำรวจรายการพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ที่ได้แก้ไขและปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว จัดทำให้สมบูรณ์ และนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบบันทึกพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน

3.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของแบบบันทึกพฤติกรรมเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นเครื่องมือในการสังเกตเพื่อจัดบันทึกพฤติกรรมเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่เด็กสามารถแสดงออก

3.2 กำหนดกรอบของการสังเกตการปฏิบัติของพฤติกรรมเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองทั้งหมด 4 ด้านดังนี้

3.2.1 ด้านความอดทนอดกลั้น มีพฤติกรรมการสังเกต คือ การรอคอยตามลำดับ ก่อน-หลัง การร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ การเดินในห้องเรียน (เมื่อต้องการไปที่ต่าง ๆ) การเดินในแถวเมื่อไปยังสถานที่ต่าง ๆ การนอนพักผ่อนหรือทำกิจกรรมที่สงบ โดยไม่รบกวนผู้อื่น

3.2.2 ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง มีพฤติกรรมการสังเกต คือ ทำตามข้อตกลง เมื่อมาถึงโรงเรียน นำสิ่งที่ได้รับมอบหมายมาโรงเรียน ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ จัดเก็บผลงานเข้าที่ตามที่ตกลงร่วมกัน รับประทานอาหารด้วยตนเองจนหมด

3.2.3 ด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีพฤติกรรมการสังเกต คือ การร่วมกิจกรรมโดยระมัดระวังไม่ให้บังผู้อื่น ช่วยจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันการเก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อเลิกใช้ การรดน้ำเมื่อใช้ห้องน้ำห้องส้วมเสร็จ การเปิดน้ำเบา ๆ และปิดก๊อกเมื่อเลิกใช้

3.2.4 ด้านการปฏิบัติตามมารยาททางสังคม มีพฤติกรรมการสังเกต คือ การไหว้ และสวัสดีคุณครู การพูดจาสุภาพ การเล่นกับผู้อื่นดี ๆ การก้มลงเมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่ การขอบคุณเมื่อผู้อื่นช่วยเหลือ หรือให้ของ

3.3 นำกรอบการสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยมาจัดบันทึกเมื่อเด็กแสดงออกตามรายการที่ระบุหรือไม่แสดงออกตามรายการที่ระบุ

3.4 นำแบบบันทึกพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรายละเอียดของเนื้อหา ภาษาที่ใช้

3.5 นำแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองที่ผ่านการตรวจการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำในเรื่องการใช้ภาษา

3.6 นำแบบบันทึกพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้
วรรณกรรมเป็นฐาน ไปทดลองใช้กับเด็กใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลบ้านแดน อีกกลุ่ม
หนึ่งที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.7 นำแบบบันทึกพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้
วรรณกรรมเป็นฐาน ที่ได้แก้ไขและปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว จัดทำให้สมบูรณ์ และนำไปทดลองกับ
กลุ่มตัวอย่างต่อไป

การดำเนินการทดลอง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แผนการวิจัย One Group Pre-test
Post-test Design (Kerlinger, 1973, p. 319 อ้างถึงใน รัตนาภรณ์ อู่สีลา, 2538, หน้า 76)

ตารางที่ 4 แบบแผนการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E	T1	X	T2

ความหมายของสัญลักษณ์

E แทน กลุ่มตัวอย่าง

T1 แทน Pre-test ของกลุ่มตัวอย่าง

X แทน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน

T2 แทน Post-test ของกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยทำการทดลอง
เป็นเวลา 2 เดือน มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยมีการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตพฤติกรรมของเด็กก่อนการทดลอง
2. สร้างความคุ้นเคยกับเด็ก ด้วยการพูดคุยสนทนากับเด็ก โดยให้เด็กออกมาเล่าเรื่องราว
ที่ตนเองอยากเล่าให้เพื่อนฟัง ร้องเพลงและทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก
3. ประเมินก่อนการทดลองกับเด็ก โดยการสังเกตที่ยังไม่ได้ฟังวรรณกรรมคุณธรรม
จริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเอง

4. ดำเนินการทดลองโดยผู้วิจัยจัดกิจกรรมการอ่านวรรณกรรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านความมีวินัยในตนเองตามแผนการจัดกิจกรรมการอ่านวรรณกรรมตามแผนการจัดกิจกรรม 2 เดือน ทุกวัน วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เป็นเวลา 2 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการดังนี้

1. แบบสังเกตพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยครูสังเกตเด็กแล้วให้คะแนนการสังเกตเป็น 1 หรือ 0 โดยใส่คะแนน 1 เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมตามรายการที่ระบุด้วยตนเองโดยไม่มีใครเตือน และใส่คะแนน 0 เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมตามรายการที่ระบุโดยต้องให้ผู้อื่นเตือน หรือไม่แสดงพฤติกรรมตามรายการที่ระบุ

2. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความมีวินัยในตนเอง ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความมีวินัยในตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการอ่านวรรณกรรม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test Dependent)

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความมีวินัยในตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการอ่านวรรณกรรมในแต่ละด้าน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test Dependent)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดใช้การคำนวณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมของเด็กตามประเด็นการประเมินพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย